

Izhaja vsak dan, udi ob nedeljah in praznikih, zjutraj. — Uredništvo: ulica sv. Frančiška Asiškega št. 20, I. nadstropje. — Dopisi naj se pošiljajo uredništvu. — Nefrankirana pisma se ne sprejemajo, rokopisi se ne vračajo. — Izdajatelj in odgovorni urednik Štefan Godina. — Lastnik konsorcijski listi Edinosti. — Tisk tiskarne Edinosti. — Naročnina znaša na mesec 1.3—, pol leta 1.8— in celo leto 1.36—. — Telefon uredništva in uprave št. 11-57.

EDINOST

Posamezne številke v Trstu in okolici po 10 stotink. — Oglasi se računajo v širokosti ene kolone (72 mm). — Oglasi trgovcev in obrtnikov mm po 20 stot.; osmrtnice, zahvale, poslanice in vabila po 40 stot., oglasi denarnih zavodov mm po 80 stot. Mali oglasi po 10 stot. beseda, najmanj pa 1.1—, Oglase sprejema inšertni oddelek Edinosti. Naročnina in reklamacije se pošiljajo izključno upravi Edinosti. Uprava in inšertni oddelek se nahajata v Trstu, ul. sv. Frančiška As. 20.

Nova vlada SHS pred narodnim predstavništvom.

Iz seje 26. avgusta.

BELGRAD, 26. Današnje sejo narodnega predstavništva so pričakovali z velikim zanimanjem in napetostjo. Kakor pri obeh prvih sejah, so bile tudi danes galerije nabito polne. Tudi diplomatska loža je bila dobro zasedena. V zbornici so bili navzoči vsi ministri, razen zunanjega ministra dr. Trumbića. V političnih krogih so z veliko napetostjo pričakovali odgovor ministrskega predsednika na opozicijska očitanja. Posebno ugoden vtis je naredil oni pasus govora ministrskega predsednika, s katerim se s tako prisrčno zahvalnostjo spominja Rusije in njene pomoči. V nadaljnjem govoru je ministrski predsednik poudarjal, da njegova vlada ni strankarska in je pobijal neemeljene očitke glede združitve bivše srbsko-hrvatske koalicije z nekdanjimi srbskimi opozicijskimi strankami. Izjavil je, da so to združitev povzročili v prvi vrsti radikali sami, ki so razširili svojo organizacijo preko meje nekdanje kraljevine. Ko je ministrski predsednik omenil, da delo radikalcev ni odkritično za narodno ujedinjenje, je nastal v dvorani velik nemir in z ene kakor z druge strani so se slišali ostri medikali. Spor je postal čimdalje bolj ooben. Radikalni poslanci so obsuli poslanca Valerijana Pribičevića z očitanji, da njegovi brat Milan agitira za republiko. Nemir je bil čimdalje večji. Predsednik je moral sejo prekiniti. Po zapletni otvoritvi je izjavil ministrski predsednik na podlagi stenografskega zapisnika, da so radikali poslanci napadali umoli nekatera njegova izjavljanja. Njegova očitanja niso bila namenjena vsem radikalcem kot takim, marveč v prvi vrsti sovsnističnemu radikalizmu glasila »Zastavi« v Novem Sadu. Naposled je dejal, da bo vlada delala po geslu, ki stoji na krstju srbskega pokopališča na Kru in se glasi: »Za pravdo i slobodu« (Medikali: »Da, da, pravica in svoboda vista na krstju«). Poslanec dr. Miladinović je v osebni pripombi odgovarjal na izjavljanja ministrskega predsednika. Odločno je pobijal ministrovo trditve, da zasleduje delo radikalcev separatistično politiko. Izjavil je, da za narodno pisanje tega in onega lista ne morejo biti odgovorne stranke. On sam je v narodnem predstavništvu že večkrat v imenu svoje stranke nastopil za narodno zedinjenje. In to je večnejše kakor to, kar pišejo posamezni listi. Tudi Stojan Protić se je oglasil še enkrat k besedi in izjavil, da ne veruje arditvam ministrskega predsednika, češ, da je Pašić sam protežiral notranjega ministra Pribičevića. On sam pa se je izprva res toplo vzametal zanj in ga imel za najzmožnejšega člana koalicije, katero je smatral kot najposobnejšo stranko, da stori most med Srbi in Hrvat. Danes pa more priznati, da se je o Pribičeviću motil in da se z njim ne da delati. Naposled je Protić ponovil, da on in njegova stranka nista nasprotna koncentričnemu kabinetu. Nato je sledilo »častovanje, katerega so se udeležili tudi vsi ministri. Belgrajsko meščanstvo je izid glasovanja pozdravilo z veseljem.

BELGRAD, 27. Včerajšnje glasovanje je poteklo v največjem redu in precej mirno, ker je bila kontrola splošna. Prevvara je bila na vseh straneh onemogočena, vsak je moral odkrito priznati svojo barvo. Poslanci so glasovali z da ali ne. Od Koroškega kluba so manjkali samo 3 člani, od Narodnega kluba celo samo 1, radikalcev pa je klub veliki agitaciji izostalo več. Od socialistov se je abscentiral samo poslanec Knežević, ki imata tesne zveze z vojvodinskimi radikali. — Do humanističnega prizora je prišlo med govorom ministrskega predsednika Davidovića. Na Protićev očitke, da nima niti mandata, je namreč Davidović odgovarjal, da je bil sicer član Narodnega Predstavništva, da pa je to svoje mesto odložil, ker je bil izvoljen za belgradskega župana. Sklicoval se je pri tem na to, da tudi eden izmed najboljših in najuglednejših ministrskih predsednikov, Milovan Milovanović ni bil član parlamenta, a Protić je bil v njegovem kabinetu celo sam minister. Protić je nato zavnil, da se že ne spominja več, če je bil takrat že res minister. Ta njegova izjava je izzvala gromek smeh v celi dvorani. Naposled se je smejal svojemu mediklu tudi Protić sam. — V včerajšnji in predvčerajšnji seji so člani Demokratske zajednice s šaljivimi opazkami opozarjali na dejstvo, da sta 2 poslanka Narodnog kluba, Krnić in Surmin zapustila svoje tovaršice ter se kar z vsem preselila k radikalcem. Eden najglasnejših radikalcev je bil bosanski beg Siniša Salihagić, premožen musliman, ki je zelo zainteresiran pri agrarni reformi. Salihagić je v prvih mesecih vojske sestavljal v Bosni protovoljne muslimanske legije, ki naj bi se borile proti toskanskim Srbom. Klub temu so ja sprejeli sedaj v svojo sredo najhujši srbski radikali. Interesi na agrarni reformi večje bogate veleposesnike pač zelo močno drugače na drugega.

Seja 27. t. m.

BELGRAD, 28. Včerajšnje sejo Narodnega predstavništva je otvoril predsednik ob pol 6. Seja je bila sklicana za 4 ure, ali takrat so bili v dvorani samo člani D. K. (demokratski klub), kar pa ni zadostovalo za otvoritev seje. Opozicijski klub, med njimi tudi dr. Korošec, so imeli skupno posvetovanje, ali ne bi kazalo, da izostanejo od seje in na ta način onemogočijo borvanje. Zdi se pa, da je posredoval predsednik zbornice dr.

PODLISTEK

Ilijeva oporoka. (34)

Av gust šenoa. — Prevedel M. C—ž.

— A takol Torej pettisoč raznih huzarskih Jolgov. No, sedaj bo menda konec?
— Čakajte, čakajte... bo še kaj.
— Še? Hvala lepa! Dalje.
— Kupila sem mu kočijo, dva uprežna konja in enega za jahanje...
— Odvetnik je privzdignil glavo in pogledal lango.
— Dobila bi bila lahko cenejšega... ženina! — je dejala suhoparno, — toda koliko je stalo to?
— Dvatisoč petsto, — je odgovorila vdova ise.
— Ali ste jih sama kupila?
— Ne; on mi je dejal, da stanejo toliko.
— Dalje? Še kaj?
— Za drobnino, zlato, obleke, čipke, klobuke sem izdala petnajststo goldinarjev.
— Dalje!

Pavlović ter so okoli 5. ure vendarle prišle v selo dvorano tudi opozicijske stranke, nakar je predsednik otvoril sejo. Prečitane zapisnika se je na zahtevo poslanca dr. Surmina ustavilo, pristavila se je od izjava ministrskega predsednika Davidovića, da hoče vlada odstopiti, ako ne bi imela quoruma ali parlamentarne večine. Nato se je čitajo prošnje in pritožbe. Veliko razburjenje vzbudi čitanje peticije Narodnega kluba, naj poslanec Večeslav Wilder odloži svoj mandat. D. K. zahteva v posebni vlogi, naj se, ako se razveljavi mandat poslanca dr. Angelićevića, kakor je to zahteval že pred delj časa Narodni klub, razveljavi tudi mandat demokratskih poslancev Medakovića in tovarišev. Nato se čita »očelo« finančnega odbora o dvanaestih za september in oktober. Volni minister odgovarja na interpelacije raznih poslancev, minister za agrarno reformo pa na interpelacije glede izvedbe agrarne reforme v južni Srbiji. Zbornica preide nato na dnevni red. Zakon o poroti se sprejme v drugem čitanju s 181 proti 2 glasovoma. Prihodnja seja je sklicana za petek ob 4. popoldne z dnevnim redom: proračun o dvanaestih za september in oktober.

Seja finančnega odbora.

BELGRAD, 27. Danes se je vršila seja parlamentarnega finančnega odbora. Na seji je ministrski Veliki svet predlagal, da se sprejme zakon o budžetu za mesec september in oktober 1. l. Ta zakon pooblašča vlado, da zahteva za ta dva meseca kredit in da pokrpi državne potrebščine kakor doslej. Končno zahteva vlada, da se carina na tuje ljudske potrebe, posebno na one predmete, ki jih nužno potrebuje naš kmet in industrijec, odstrani, oziroma zmanjša. Ti predmeti bi obsegali predvsem obleko, obuvale, surovine za industrijo itd. V debati je izjavil zastopnik Jugoslovanskega kluba, profesor Vesenski, da bo nastopal njegov klub proti temu zakonu. Izjavil je, da njegov klub (Korošec klub) ni proti temu zakonu iz stvarnih razlogov, torej, da odobruje njegovo izvedenje, da pa je proti iz političnih razlogov. Korošec klub je torej proti znižanju carine zgol iz političnih razlogov. Iz raznih strankarskih vzrokov noče dati dr. Korošec in njegov klub državi tega, kar država neobhodno rabi, to je proračun.

Volitve v konstituanto.

ZAOREB, 28. Listi poročajo, da namerava vlada v najkrajšem času izdati zakonsko predlogo o volilnem redu za konstituanto in jo predložiti Narodnemu predstavništvu. Vlada je namreč mnenja, da je potek dosedanjega političnega razvoja pokazal, da je pričakovati ozdravljenja političnih razmer edino od skorajšnjih volitev v konstituanto. Ker povdarja večina opozicijskih strank, da zahteva predvsem volitve v ustavotvorno skupščino, je mogoče, da se na tej bazi sestane parlamentarna večina, ki bo omogočila rešitev te zakonske predloge.

Maribor prisojen Jugoslaviji, Radgona Nemški Avstriji.

Mariborsko vprašanje četrtič pred vrhovnim svetom.

PARIZ, 29. »Corriere della Sera« je četrtič se je vrhovni svet povrnil k mariborskemu vprašanju. Prvič je bil Maribor z vsem ozemljem proti vzhodu med Dravo in Muro prisojen Jugoslaviji; drugič je bil Maribor s sodnim okrajem vključen v ozemlje, ki določa z ljudskim glasovanjem o svoji usodi; tretjič je bil vključen v to ozemlje Maribor in ves mariborski politični okraj. Toda vrhovni svet je prišel končno do spoznanja, da je ljudsko glasovanje pravzaprav nepotrebno, ker mu je izid že v naprej znan: Maribor bi v tem slučaju pripadel Jugoslaviji. Zato je vrhovni svet opustil načrt o glasovanju in je določil, na predlog angleške delegacije, katero so podpirali Francozi in Amerikanci, da pripade Maribor Jugoslaviji.

Italijanska delegacija se je zopet postavila na stališče, da se mora Nemška Avstrija podpirati. Predlagala je zato, naj se da Nemški Avstriji odškodnina za Maribor, in sicer kakšno drugo središče in del ozemlja med Dravo in Muro. Vrhovni svet je na ta predlog določil, da pripade Nemški Avstriji brez ljudskega glasovanja Radgona in del murskega okraja(?).

Plebiscit v Mariboru in Radgoni.

MARIBOR, 27. Današnji poročilo v »Jugoslaviji«, ki prihaja iz St. Germaina senzacionalno vest o plebiscitu in korekturi meje na našem severu, je izzvalo v mariborskih slovenskih krogih silno ogorčenje in popolnoma neumestno ter elasti ta čas nepotrebno vnemirjenje med Nemci, ki so začeli takoj stikati glave in snovati naklepe. Po zaslugi tega poročila se zbira mariborski Nemci zopet v skrivnostnih konventiklih ter pri našajo na dan zakopane steklenice ad gaudium velikega dogodka. Kdor pozna vire, iz katerih čr-

— Za popravo hiše in pohištvo tisoč goldinarjev.
— Tisoč goldinarjev! — je zapisal odvetnik ježno, — znaša doslej 18.500; menda sva vendar končala.
— Za potovanje sem porabila s kapitano tisoč goldinarjev.
— Je devetstatisoč petsto.
— Zakartala sem petsto.
— Zakartala? Vi... vi ste igrala na karte; vi vdova pokojnega Ilija Radica? Da bi te...
— Pa kaj za to? Saj je bil moj denar! — se je razhudila vdova.
— Vaš? — se je lopovski nasmehnil Jelusič, — je dvatisoč goldinarjev. In zadnjih dva tisoč petsto?
— Kaj vem jaz? — je odgovorila ona nevoljno, — kaj me vprašujete? Kupovala sem prstane, ure, in kar je ostalo, sem mu darovala! Saj menda vendar smem dajati darove svojemu ženinu?
— Ženinu? Ha, ha, ha! — se je zakrohotal odvetnik. — Summa summarum: dvatisoč petsto tisoč goldinarjev! Račun se sklada!

„Wilsonova črta“.

Z ozirom na vse mogoče vesti, ki krožijo sedaj po časopisju, naj v naslednjem označimo po izjavljanih inž. I. Mečkovića takimeno »Wilsonovo črto«. V svojem javnem pismu z dne 23. aprila t. l. je Wilson odbil laško zahtevo po Dalmaciji in Reki, kar je izzvalo med Italijani na konferenci veliko razburjenje in je laška delegacija na naglo zapustila Pariz. V istem pismu je prisodil Trst in Puljo Italijanom z vsem ozemljem, ki visi proti Italiji. Italija je dosegla veliko barjero, ki tvori njeno naravno obrambo črto. V javnosti natančen opis njegove meje ni prišel, označimo jo pa lahko tako-le: Peč na Karavankah, Mengart, Triglav, Bogatin, Crna prst, Porezen, Kolca, mad Hudo Južno, točka blizu izliva Bače v Idričo. Skopice nad Tribušo, Goljaki v Trnovskem gozdu, razvožje preko Hrušice na Nanos, Vremščica, od tu na jug in preko Čikarije (Glavičarka, Zabnik, Planik) do Uške; nato oblake vse sodni okraj Labinj tako da pride meja do morja ob Raši.

Pozneje se je pojavila misel, da bi se konflikt glede Reke rošil na ta način, da ne bi Reka pripadala nobeni izmed interesiranih strank, temveč naj bi tvorila svojo državo, ki bi se eventualno čez gotovo dobo izrekla z ljudskim glasovanjem, kam hoče sama. Ozenje te državo je v raznih predlogih različno. Na zapadu bi mejila na Wilsonovo črto, na severu bi prišel St. Peter na Krasu gotovo v to državo, na vzhodu pa Sušak, po drugih predlogih tudi ne. Na zapadu je tudi varljanta, ki predlaga, da pride v to državo še vs pazinski in južni del bužetskega sodnega okraja. Kompromisni predlog Tardieu-House zopet vleče laško-kvarnsko mejo med Lovrano in Opatju, dočim se v ostalem drž popolnoma Wilsonovo črto.

Reško vprašanje.

PARIZ, 30. (S.) »Temps« piše, da so se na Tittonev vzbujanje zopet začela razpravljanja o reškem vprašanju. Proučevali so se razni načini rešitve, toda Wilsonovo mnenje ni še znano. Tittoni da ne bo mogel podati ob otvoritvi italijanske zbornice, dne 3. septembra, natančnih izjav glede tega vprašanja.

Švabi zahtevajo, naj se ves Banat priklapi Rumunski.

PARIZ, 29. (S.) Švabska delegacija v Banatu, vstevši tudi švabskega socialističnega zastopnika, je izročila mirovni konferenci spomenico, kateri zahteva, naj se ves Banat priklapi Rumunski.

Sestanek Tittonia z Lloyd Georjem.

RIM, 29. (S.) Javlja se, da ne more priti Tittoni pred otvoritvijo zbornice v Rim, ker mora ostati v Parizu do podpisa mirovne pogodbe z Avstrijo. Tittoni se odpelje v nedeljo v Manoir de Clarfontain, da se tam sestaja.

pajo našli listi, vč, da je St. Germain identičen z dunajskim dopisnim uradom, glede katerega imamo dosti slabih izkušenj iz za vojnih časov. To poročilo izhaja torej iz krogov nemške mirovne delegacije, ki ima svoj sedež v St. Germainu ter porablja ravno te dni vsa sredstva, da napravijo razpoloženje za svoje čiste. Vse te in podobne vesti so pa le prazne marje, katerim noben resen človek ne bo nasedel. V Mariboru in Radgoni naj se izvrši plebiscit ne glede na to, kako se konča plebiscit na Koroškem v pasu A, ki ves gravitira v Maribor? To je vrhunec nesmiselnosti, sicer pa s stališča nemške delegacije razumljiva nesramnost. Da prihaja to vest »Eclair«, ne izpremeni na zadevi nič, ker je ta list papir, približno enake vrednosti, kakor dunajski »Kronenzeltung«, ki je pač ustregel nemškimi delegatom. Od naše pariške delegacije pa imamo popolnoma druga in zanesljivejša poročila glede Maribora in Radgone in smo prepričani, da tudi Nemci glede resničnega stanja zadeve, ki za nas ne tvori nobenega vprašanja več, niso na neeksnem in v dvomih. Značilno je, da te vesti, ki je šla že pred več dnevi skozi dunajške časopise, do nedolke niti graški listi niso prinesli, ker so se zavedali svoje dolžnosti, da po nepotrebnem ne razburjajo v Mariboru živečih Nemcev. Šele nedeljska »Tagespost« je prinesla o tem strmečljivo notico, ki pa označuje vest izrecno kot Kamikarjevovo obvestilo, torej kot zelo nezanesljivo, oziroma kot — pobožno željo.

Sklepi reške preiskovalne komisije.

RIM, 29. »Popolo Romano« piše, da more objaviti sklepe preiskovalne komisije za znane reške dogodke. Vse italijanske, francoske in angleške čete s častniki in poveljstvenimi generali se morajo nadomestiti. Italija sme imeti na Reki kot posadko le eno brigado pehote in en eskadron konjenice. dve pehotni brigadi, poljsko in gorsko topništvo morajo torej zapustiti Reko. Glede rešitve reškega vprašanja se morajo smatrati prej brzojavljene vesti le kot hipoteza.

Drugače tako hladnokrvni odvetnik je vrgel svinčnik na mizo in skočil pokoncu.
— Ali ste čula, gospodinja Jaga, zaslužila ste, da bi vas z metlo poglali iz mesta.
— Vi, pridanič, vi mi to pravite? Vi, ki ste me zapeljal, da sem oplenila skrinjo, da sem okradla hčer!
— Da, jaz pridanič, jaz, recite lopov, jaz vam pravim, da ste zaslužila, da vas z metlo poženejo iz mesta. Žal mi je, žal mi je, da sem vam pomagal opleniti skrinjo pokojnega Ilije, ker ste abotna, lahkomišelnica žena, ki nima možganov v glavi. Mislim sem, da boste ta lepi denar hramila, da boste gosposdarila in tako stotnika res privezala nase. Toda vi ste slepa in strastna žena, ki po neumnem meče težko pridobljeni denar v žrelo lahkomišelnemu človeku, ki vas končno pusti na cedilu...
— On... mene... na cedilu! — je kričnila vdova zamolklo, in kri ji je udarila v glavo. Krčevito je stiskala ustnice, krčevito pritiskala pesti na svoje polne grudi. Odvetnik je v njeno omamljeno dušo vrgel besedo, besedo, ki jo je mutila bolj ko cela trova praga gov.

ne z angleškim kancelarjem Lloyd Georjem.

PARIZ, 30. (S.) Listi pišejo, da se jutri sestane Tittoni in Lloyd George. Temu sestanku se pripisuje velika važnost.

Slezijsko in tešinsko vprašanje ni še rešeno.

PARIZ, 30. (S.) »Temps« piše, da ni vrhovni svet še nicesar določil glede slezijskega in tešinskega vprašanja. To vprašanje je proučevala sama meročajna komisija, ki je predložila svoje sklepe, na podlagi narodnostnega proučevanja, a je prepustila, kakor se zdi, vrhovnemu svetu, da proučuje politično stran tega vprašanja.

Mirovna pogodba z Avstrijo.

Mirovna pogodba bo izročena Nemški Avstriji v tork.

PARIZ, 30. (S.) Vrhovni svet je na svoji jutranji seji dokončal proučevanje pisma, ki bo spremljalo mirovno pogodbo z Avstrijo. Pogodba in pismo se izroče nocoj državnim tiskarni. Smatra se, da bo mirovna pogodba tiskana v italijanskem, francoskem in angleškem jeziku. V tork bo brzokone izročena avstrijski delegaciji. Avstrijem bo dan rok petih dni na razplago, da izroče svoj končnovejavni odgovor. Če se bo pa prosilo za podaljšanje, bo rok podaljšal.

Izpremembe v mirovni pogodbi z Avstrijo.

PARIZ, 30. (S.) »Temps« piše, da se bo izpremenila mirovna pogodba z Avstrijo, kar se tiče vojnih dolgov, takole: Za uveljavljanje vrednostne pri avstrijski vladi ne zadostuje, da se vrednostnice nahajajo na avstrijskem ozemlju, temveč je potrebno, da niso lastniki teh vrednostnic postali državljani države, ki se je ustanovila ali povečala na račun bivše Avstrije. Kar se tiče predvojnih dolgov, se bo videlo, pravi »Temps«, če se morejo zakonito porazdeliti med države, ki so nastale ali se povečale na račun bivše Avstrije.

Da se zagotovi Avstriji premož, ki ga potrebuje, boste morali skleniti Poljska in Českoslovaška z Avstrijo dogovore na podlagi predvojnega trgovine. Avstrija bo z svoje strani dobavljala blago, ki se določi.

Razpravljanje v poslanski zbornici o mirovni pogodbi.

PARIZ, 29. (S.) Poslanska zbornica nadaljuje razpravljanje o mirovni pogodbi. Maurice Barras izjavlja, da bo glasoval za odobritev mirovne pogodbe v zvezi njenim nedostatkom. Govornik pravi, da mora vlada utemeljevati porenko politiko na želje narodov, ki ne ljubijo Prusije in ki hočejo biti Nemci, toda uživati nekako avtonomijo v nemškem državnem organizmu. Končno zahteva Barras, naj obstaja po zasedbi francoski moralni vpliv še nadalje v porenkih pokrajinah, da se tako zadržati varnost v bodočnosti. Albert Thomas izjavlja, da bi želel vojaško nevtralizacijo Porenja in pravi, da je soglasen z Barrasom, naj se dela v porenških pokrajinah doبرا propaganda; protivi se pa vsakemu nasilnemu pritisku na prebivalstvo. Govornik trdi, da bi bilo uničenje nemškega edinstva nasprotno francoskim interesom in da je bilo pravilno, da je vlada sledila zavestniški politiki. Thomas skuša dokazati, da je v Nemčiji mnogo novih elementov, ki imajo namen poroditi nemški narod. Med odobravanjem zbornice pravi Thomas, da se je smatralo vojno za zločin in da se morajo kaznovati odgovorne osebe, in zaradi tega se ne protivi kazenskemu postopanju proti bivšemu nemškemu cesarju ter pravi: »Potrebno je, da se Nemčija zaveda svojih zločinov in da prizna naše pravilne zahteve.« Proti koncu govora kritizira govornik staro politiko zvez in ravnotežja in trdi, da je politika zveze narodov rešitev Francije. Drugi govorniki niso govorili, ker bi trajal Carduijev govor več kot eno uro. Nadaljno razpravljanje se bo vršilo v tork.

Iz Poljske.

Poročila iz litviškega in beloruskega bojišča.

VARŠAVA, 29. (S.) Službeno poročilo: Na vzhodnem in severovzhodnem bojišču v smeri proti Dobrujsku živahno delovanje naše pehote in topništva. Naš vojni plen se je povečal za sto ujetnikov, eno lokomotivo, šestnajst strojne in tisoč pušek. Na bojišču pri Lunjncu so naši oddelki zasedli Torov. Sovražnik se je umaknil proti zapadu. Na volinjskem bojišču in v Galiciji mir.

— Molčite o tem sedaj, abotna ženska! — ji je ukazal Jelusič; — ne bom vpraševal več po divjanju vaše krvi, po vašem neumnem razsojanju. Toda ravno tako kot vaša je tudi moja glava na kocki! Ako se izve, kaj smo naredili, vsa izgubljena oba. Oni slepar, kateremu ste zaupala tako slepo, ve za vašo skrivnost, medva pa veva za njegovo lopovščino. On misli popolnoma pametno. Če molčite midva, bo molčal tudi on. Niti živa duša ne sme vedeti, da vas je osleparil, da vas je okradel, da je trgovina zadolžena. Treba je plačati dolgove, vsaj za nekaj časa odpreti prodajalnice. Pozneje se lahko zapre, češ, ker se omožite s stotnikom. Treba je zračutati, koliko stane dolg, jaz pa preskrbim denar, ki se seveda vknjiži na vašo hišo, na vaše vinograde, toda ljudje ne izvedo nič. Do javne tožbe, do javne razprave ne sme priti. Vi pa da mi ne črhnete niti besedice, temveč pošteno primite Maro, da vzame lekarnarja. Nekaj bo pa tudi vredno blago v prodajalnici.

(Dalje.)

Italijani e slavi nella Venezia Giulia.

Pod tem naslovom — Italijani in Slovani v Juljski Benici — objavlja »Nazione« že nekaj časa serije članke o bodoči ureditvi zasedenega ozemlja. Nekatere teh člankov smo posneli, enega nam je cenzura črtala od začeta do konca, a današnjega, upamo, nam ne bo. Posnemamo ga po petkovi jutranji »Nazione«. Gre pa za odmejitve volilnih okrajev za bodoče državnozbornske volitve, seveda italijanske.

»Nazione« je dobila od nekega svojega čitatelja dopis, v katerem je izražena misel, da naj bi se v Juljski Benici ne skladali upravni okraj s političnimi, to se pravi, da naj bi pokrajina (provincia) ne tvorila obenem tudi volilnega okraja. Dopisnik pravi, da bi pokrajine pač lahko sestojale od omele s prebivalstvom dveh narodnosti, toda volilni okraj kot taki pa bi morali biti odmejeni tako, da bi obsegali ozemlja z jezikovno enotnim prebivalstvom. Torej sestavile naj bi se pokrajine s slovanskimi manjšinami, toda volilni okraj bi morali biti čisto italijanski in čisto slovanski, to pa zato, da ne bi zopet oživil narodnostni in plemenski boji, da ne bi prišlo zopet do kakih slovanskih kandidatur n. pr. v Trstu. Da se prepreči taki boji, naj bi se slovanski kraji združili v enega ali več volilnih okrajev. Tako bi ne bilo več nevarnosti ožjih volitev med Italijani in Slovani, sporov med Slovani in Italijani, in bi tako prišlo do narodnostnega izmirjenja, ker bi na obeh straneh ne bilo več razlogov za take spore.

»Nazione« odgovarja na to mnenje z odločnim »ne«, predvsem ker si ji zdi ta načrt preveč staroavstrijski. Italija da ni večjezična država, v kateri bi imele »druge« narodnosti kakse posebne izjemne pravice. Italija, pravi list, ni Avstrija s svojim členom 19., ki je zajemaval vsem narodom razvoj itd. Italija je enotna država po jeziku, običajih, tradicijah, naravi. Je sicer res v Italiji 252.000 italijanskih državljanov, ki govorijo druge jezike — četrt milijona proti 35 milijonom — toda nikdar ni prihajalo na misel nikomur, da bi se zanje ustvarjali posebni volilni okraj. List navaja 80.000 Francozov v Piemontu, 11.000 Nemcev v Alpaih, 30.000 Slovencev na Benškem in Molisah, 90.000 Albancev v južni Italiji, 32.000 Grkov v Siciliji in 10.000 Kataloncev na Sardiniji. S priklopitvijo južne Tirole in Primorja se šteje »Italijanov, govorčih druge jezike« zviša na trideset milijona proti 37 milijonom. Italija ni in ne bo storila nicesar, da bi izginili ti tujejezični otolki, da bi jih nasilno zatrla, toda bila bi zelo velika politična pogreška, če bi se tu izjavljala politika, ki bi redila, popirala v razvoju te tujske ostaline ter jim dajala obliko države v državi. Stvar da bi imela zle posledice, celo morda vojni zaplet, če bi se v tem pogledu sledilo wilsonijanskemu sentimentalizmu in bi se ustvarjal položaj, ki je pač mogel rabiti smotrom avstrijske politike, ki da se je mogla morda smatrati za višek političske modrosti, ki bi pa bila v največjo škodo Italiji.

»Nazione« pravi, da bi Slovani oz. Nemci vkljub pridelitvi njihovega ozemlja italijanskim pokrajinam mogli imeti svoje poslance. Toda to se mora zgoditi le kot naravni izraz moči stranke, dasiravno manjšinske, ne pa kot izraz celotnega nemškega ali slovanskega volilnega okraja. List pravi, da ne čuti nekih sentimentalnosti, češ, ker jih tudi Slovani in Nemci niso nikdar čutili napram Italijanom, ki nočejo tlačiti nikogar, hočejo pa skrbeti za to, da narod ne bo trpel škode v bodočnosti. V ostalem pa prepriča list skrb za primerno odmejitve volilnih okrajev vladi, ki je dolžna skrbeti za to, da ne bodo koristi Italije okodovane ne danes ne jutri.

Tako »Nazione«. Da ne napravljamo gospodu cenzorju nepotrebnega dela, se vzdržujemo vsake pripombe.

Ljudsko glasovanje na Koroškem.

Ker je mirovna konferenca v Parizu koroško Slovenijo že a priori razdelila na tri države: Italija dobi Kanalsko dolino s Trilžem do Vra, Avstrija Slovensko Zilo (Ziljsko dolino) z Beljakom in ožjo okolico in Jugoslavija Mežsko dolino — vse to brez glasovanja ali ljudske volje — samoločbe.

Tako so koroški Slovenci razdeljeni že sedaj na tri različne države. Toda ostalo je še hrbišče koroških Slovencev, to je Rož in Podkumarska dolina (Podjuna) ter celovška okolica — in to »sme izkrvavelega naroda« naj še sama odloči z glasovanjem, kam hoče pripadati: Jugoslaviji ali Avstriji.

Vsled znanih tujih spletek in neobjektivnega ravnanja ameriške komisije napram koroškim Slovincem se je poročilo (na mirovni konferenci) novo Kolumbovo — recte Wuttejevo — laje — celovška kotlina. In v svoji prevetli, že skoro nervozno občutljivi »pravilčnosti« je četvero modrijanov sklenila razdeliti to celovško kotlino v dva dela: v južni (A) in severni (B) pas. V teh dveh pasovih naj se vrši ljudsko glasovanje, to se pravi: v teku treh mesecev po sklenitvi pogodbi z Avstrijo naj narod v A pasu sam pove svoje mnenje, komu hoče izročiti svojo gospodarsko in kulturno bodočnost: Nemcu ali Jugoslovancu. Pariška konferenca nas je torej pozvala s tem krivičnim ukrepom takorekoc na kulturni dvoboj — na nacionalni mehan, ki naj se vrši med slovenskim Martinom Krpanom in med nemškim — celovškim Bradvom (»zamazem«) ali da rečem s svetopisemskim primerom: mali slovenski David s fračo naj premaga nemškega Goljata z gorjako. — Zato ne bo odvč, če si ogledamo na kratko ono bojno polje, pas A, v katerem se bo vršil prvi dvoboj, — da vidimo, na kakšnem torišču se bo vršila zgodovinsko znamenita politična, duševna borba za staroslovensko zemljo.

Kaj torej obsega A pas?
Južna meja v A pasu je od Murovnice (Matteiger Müttagskogel) črta razvodnica med Dravo

in Savo — torej Karavanke — do Učove, potem južna meja sod. okr. Zel. Kapla, potem zapadna meja mežiške doline, južno do Labuda, potem Dravo na Petelinjek do Stajerske.

Severna meja v A pasu je sledeča: Maloška Jeka — potem med Maloškami in Blacem čez Jezero do Dravskega ovinka (Slacile) — približno šest kilometrov vzhodno od Beljaka, potem za Dravo navzdol približno 1 km vzhodno od Rožke, odtod na južno točko Vrbskega jezera — čez sredino jezera — potem izliv jezera, imenovan Glanfurt — tik za Celovcem — do Zrelca — potem Lampbach — tako, da je Zrelce še v Jugoslaviji, potem zopet Glanfurt do izliva v Glinu, nato Glinu čez izliv v Krko — potem Krka do meje sodnega okruga Velikovec — in nato meja okr. glavarstva Velikovec do Labodnice in Labuda, kjer se združijo z južno mejo.

Imenovani A pas tvori južni del takozvane »celovške kotline« in obsega naslednje občine:

I. Sodni okraj Rožek.

Od prejšnjega sod. okruga Rožek (okr. glav. Beljak) pripadajo v A pas:

Občine	Občev. jezik 1910	Slo-venci	Nemci
1. Lednice	1132	37	
2. Rožek	431	137	
3. St. Jakob v R.	31.6	300	
4. Logavas	1.21	85	
Skupaj	962	6.9	

II. Okr. glavarstvo Celovec-okolica.

1. sodni okraj Borovlje.

V tem sodnem okraju pridejo vse dosedanje občine v A pas in sicer:

Občine	Občev. jezik 1910	Slo-venci	Nemci
5. Bistrica v R.	893	715	
6. Borovlje	3.2	2825	
7. Medborovnica	721	37	
8. Podjurbelj	789	75	
9. Sm. rjeka v R.	1.65	8	
10. Svetna vas	794	101	
11. Slov. Plajberk	749	27	
12. Sele	1014	13	
Skupaj	6347	4928	

2. Od sod. okr. Celovec (okolica) pridejo v A pas:

Občine	Občev. jezik 1910	Slo-venci	Nemci
13. Zrelce	654	635	
14. Grabstaj	918	922	
15. Hodiše	1081	85	
16. Komaravas	828	614	
17. Bilčevce	725	30	
18. Žilipolje	317	734	
19. Medgorje	932	37	
20. Zg. Vesca	349	85	
21. Otok na jezeru	264	366	
22. Pokrče	659	6.0	
23. Radise	498	213	
24. Škoflje	1198	73	
25. Vetrinj	2.7	1.94	
Skupaj	8860	55.6	

III. Okr. glavarstvo Velikovec.

1. Sodni okraj Pliberk cel v A pasu (brez mežiške doline.)

Občine	Občev. jezik 1910	Slo-venci	Nemci
26. Pliberk (mesto)	124	927	
27. Bistrica pri Plib.	1841	18	
28. Libelice	1783	160	
29. Libuče	76	153	
30. Blato	1451	32	
31. Zvabek	440	5	
Skupaj	7246	12.5	

2. Sodni okraj Dobrlavas cel v A pasu.

Občine	Občev. jezik 1910	Slo-venci	Nemci
32. Dobrlavas	2196	599	
33. Galicija	1.29	21	
34. Globasnica	1.64	21	
35. Skocijan	1019	105	
36. P. karja vas	1687	98	
37. Žitaravas	136	170	
Skupaj	8535	1.75	

3. Sodni okraj Železna Kapla glavarje cel v A pasu i. s.

Občine	Občev. jezik 1910	Slo-venci	Nemci
38. Železna kapla	303	847	
39. Jezersko	709	5	
40. Bela	2676	85	
Skupaj	3688	931	

4. Sodni okraj Velikovec cel v A pasu.

Občine	Občev. jezik 1910	Slo-venci	Nemci
41. Djekše	1404	197	
42. Grebnj	2314	8.1	
43. Vovbre	11.38	344	
44. St. Peter na Vašnjah	1.63	63	
45. Pustica	3	1122	
46. Ruda	13.0	104	
47. Tinje	449	1.7	
48. Velikovec (mesto)	513	2.97	
49. Vazeberk	1861	10.3	
Skupaj	10130	6000	

Predjed:

A pas obsega torej 49 občin in sicer:

Občine	Občev. jezik 1910	Slo-venci	Nemci
1. Sodni okr. Rožek 4 občine	59.2	619	
2. Sodni okr. Borovlje 6 občin	6347	4928	
3. Sod. okr. Celovec (okolica) 13 občin	8860	5636	
4. Sod. okr. Pliberk 6 občin	7246	12.5	
5. Sod. okr. Dobrlavas 6 občin	8535	1.75	
6. Sod. okr. Zel. Kapla 3 občin	3688	937	
7. Sod. okr. Velikovec 9 občin	10.30	60.0	
8. Sod. okr. Velikovec 9 občin	10.30	60.0	
Skupaj	50788	20.90	

Glasovalo bodo torej 50.788 Slovencev in 20.490 Nemcev oziroma nemškarjev, torej 71.278 prebivalcev po ljudskem uradnem štetju iz leta 1910. Seveda ne bodo vsi glasovali, ampak samo oni moški in one ženske, ki so izpolnili (izpolnile) 20 letno dne 1. januarja l. 1919. in imajo stalno bivališče v glasovalnem ozemlju oziroma so tam rejenci ali imajo vsaj stalno bivališče od 1. januarja l. 1912. — V volkso je še razmerje ljudstva od leta 1910. naprej spremenilo (prirastek ali nazadovanje), mi ni znano. To neznano dognati, je naloga in skrb onih činiteljev, ki imajo glasovanje

v rokah. Ako torej ljudsko glasovanje v A pasu ugodno — izpade za Slovence, t. i. da se večina prebivalstva izjavi za Jugoslavijo, tedaj pridobi kraljevina SHS okrog 70.000 novih državljanov (Slovencev in nekaj Nemcev). Pridobimo torej v A pasu 49 občin z 71.278 prebivalci. K tem se pridruži še mežiška dolina brez glasovanja s svojimi 9 občinami (k mežiški dolini sem štel tudi Dravograd in Ojstrico) oziroma s 14.797 prebivalci. V celoti torej pripade od Slovencev Koroske k Jugoslaviji 86 občin z 86.075 prebivalci. Dobili bi torej približno toliko Koroscev, kolikor so l. 1910. uradno (l) nasteli (82.312) koroski Slovenci. Seveda vseh Slovencev na Koroskem je okrog 140.000.

Seveda to glasovanje za Jugoslavijo ne bo tako enostavno in ne bo šlo tako gladko od rok in iz srca nekaterih Slovencev in Nemcev in nemškarjev, kakor bi kdo mislil.

Vzrokov za to trditve je mnogo. Glavni izmed teh bi bili: Ljudstvo z malo izjemo — je orientirano, vzgajeno v nemškem duhu. — Tisoletna duševna in materialna odznanost od ostalih Slovencev, od juga — jih je navajala gledati in misliti proti severu. Nemška vzgoja, nemška kultura, nemška šola (jih je prepolnila z germanskim sokom). Treba jih bo orientirati v drugo smer: na jug, k veli, k kateri spadajo. — Razni predsodki in zlasti dogodki iz zadnjega polletja — vse to bodo težke ovire, ki jih bo treba odpraviti z uma svilnim mečem in moralno pribojstvom. Kakor je Cernin l. 1917 proglasil načelo, da je treba Balkan t. i. Srbijo pridobiti moralno — pri nem je bilo to moralno načelo seveda samo na jeziku, a ne tudi v srcu, tako moramo mi sedaj v resnici pridobiti, privedati koroske Slovence in Nemce (nemškarje) moralno nase, na Jugoslavijo. Kako to storiti, ne bom tu razlagal, to je naloga onih činiteljev, katerim je sedaj izročena sedanja in bodoča usoda koroskih Slovencev.

Opozorim na nekatere bolj trite točke — orehe, ki jih bo treba z moralno silo streti in pridobiti. Rožški okraj — kar ga pripade v A pas — bo trd oreh, dasi ima na videz veliko večino Slovencev. V Rožki samem in tudi Lednicah imamo enake nasprotitke.

Boroveljski okraj je še bolj nevaren. Zakaj? Borovlje same štejejo 2825 zagrizanih Nemcev — boljše nemškarje — in teh 2825 renegatov od vraga skoro ves okraj, tako da je razmerje Slovencev (glasovalcev) proti Nemcem približno enako, če niso Nemci (nemškarji) še celo v večini, kajti med temi 2825 prebivalci je med Nemci večina čez 20 let starih moških delavcev (Nemcev, nemškarjev in socialnih demokratov), ki so bili doslej skoro vsi brez izjeme nasprotniki Jugoslavije, kakor so čisto jasno dokazali razni boji tekom zadnjega polletja. Isto je s Podjurbeljem in Districu v Rožu, kjer so skoro sami tovarniški delavci. — Tudi Smarjeta v Rožu (Kočula) in Svetna vas ima veliko skritih kač, ki se sikajo in zastrupljajo bližnjo okolico.

Celovška okolica! Tu je trd oreh! Zrelce, Grabstaj, Komaravas, Žilipolje — trdnjava bivšega drž. poslanca in župana — nemškarja Lucovnika — Vetrinj — (tovarna), — Pokrče, Otok na Vrbskem jezeru — vse to gravitira v Celovec — in živi s Celovcem! Tu bo treba ogromnega napornega dela.

Imenovane občine leže južno, zapadno in vzhodno od Celovca (glej zemljevid) in ga obdajajo in nekakem polkrogu. Te občine na jugu so bile glavna trdnjava, opora in zbirališče celovške nemškarje ter so v mirnem času tvorile nekako aprovizacijsko ozemlje za Celovec, kajti sever je le malo zalagal Celovec z živili. — O podrobnostih ne bom pisal, glavno misel sem povedal. Treba bo marsikaj ukreniti, da bodo ljudje začeli gledati in misliti na jug — v Rož in čez Karavanke — na Balkan — na Jugoslavijo!

Okrajno glavarstvo Velikovec v celoti, mislim, ne bo delalo preglativ. Razum Pliberka, Dobrle vasi in Železne Kaplje nimamo v teh treh sodnih okrajih posebno nevarnih točk.

Drugače je s sodnim okrajem Velikovec. Tu so skoro vse občine zastrupljene in treba bo previdnega zdravnika, da jih spreobrne k pravemu, normalnemu stanju in psihološkemu razpoloženju v smislu Jugoslavije.

Tako vidimo, nas še čaka gigantska duševna bitka, ki jo bo treba izvajevati in pridobiti — v najkrajšem času!

2. Mežiška dolina.

Mežiško dolino, ki po svoji razvodnici — reki Meži — inkludira in gravitira na Slovenji Stajer — nam je mirovna konferenca milostno prisodila brez glasovanja.

Mežiška dolina obsega sledeče občine: (sod. okr. Pliberk)

Občine	Občev. jezik 1910	Slo-venci	Nemci
1. Crna	1874	207	
2. Močica (svinčena ruda)	1788	371	
3. Prevalje (tovarne)	1961	875	
4. Guštanj (Jeklene tovarne)	575	6.8	
5. Kotle (Rimske toplice)	709	78	
6. Tolsti vrh (Silva vrelce)	1231	65	
7. St. Danijel	755	14	
8. Spodnji Dravograd	185	614	
9. Ojstrica	1577	244	
Skupaj: mežiška dolina	11661	3136	
A pas znaša	5.788	20.490	
Skupaj torej	62449	33626	
Oboji (Slovinci in Nemci skupaj)			86.075
Skupaj prebivalcev (Jugoslovanov)			

Zaključujem: Ako A pas glavarje za Jugoslavijo in če pristajemo še mežiško dolino, ki pripade brez glasovanja Jugoslaviji, tedaj je rešenih 62.449 Slovencev in pridobimo še 23.626 Nemcev — torej skupaj okrog 86.075 prebivalcev. Seveda so takozvani Nemci pobarvani nemškarji in je majhen odstotek je pravih, pristnih Nemcev.

Živila aprovizacijske komisije.

za teden od 1. do 6. septembra 1919.

(Prešepne se št. 10 živilske izkaznice.)

Testenine: 50 kg po 1'30 lir kg.
Riž: 1 kg po 1'15 lir kg.
Leča: 30 kg po 2' — lir kg.
Jajca: 2 jajci na odmerke po 48 stot.
Sir: 5 dkg po 8.80 lir kg.
Kava: 10 dkg po 12' — lir kg.
Sladkor: 15 dkg po 4'70 lir kg.
Čikorija: 30 dkg po 2' — lir kg.
Ekstrakt holandske kave marka Italia: 1 zavoj (60 gramov) na osebo po 50 stotnik zavoj.
Čisto oljčno olje po 5'50 lir liter poljubno.
Kis: četiri litra po 1'40 liter.
Slanina: 15 dkg po 8'20 lir kg.
Losos: v posodah po okoli pol kg po 2'25 lir posoda na izkaznico.
Jezik: V škaflih po okoli pol kg po 4 lire škaflija na izkaznico.
Milo: na vsakei ri odmerke živilske izkaznice pol kosa po 150 gramov po 80 stot. kos.
Živila ki se razdelje posvetnikom ubožniških izkaznic: sladkor, kava, čikorija, ekstrakt holandske kave marka Italia, kis in milo.

Kondenzirano mleko, sladko: 1 posodica na odmerke živilske izkaznice in sicer: prvotnostno sladko kondenzirano mleko (marka Mercurio in marka Nutrice) po 2'90 lir posodica; kondenzirano, nesladko mleko (marka Colombo) v posodah po 1 kg po 4'70 lir posoda.

Po zahtevi, z ozirom na množino, ki se nahaja v skladišču, se dobi: ali 1 zavoj lepjšega pečiva, po 60 stotnik zavoj, 1 zavoj sladnih biskvitov, po 85 stot. zavoj, 1 zavoj riževega zdroba, po 80 stotnik zavoj, 1 zavoj žitne moke, po 80 stotnik zavoj, 1 zavoj hranljive moke, po 90 stotnik zavoj, — ali pa 1 zavoj mekinaste moke, po 90 stot. zavoj.

V ribji tržnici: Nasoljene prvotne velike sardele po 10 lir. stotnik ena. Nasoljene majhne sardele po 5 lir. stotnik ena.

Menjajni prodajalnice.

Odiemalci, ki bi želeli menjati prodajalnice, bodisi prodajalnice komiste ali zadruge prodajalnice kakor tudi prodajalnice trgovcev, ki razprodajajo živila aprovizacijske komisije, se morajo obrniti direktno na centralni urad za izkaznice v ulici della Valle št. 3. Centralni urad razprodajalnic aprovizacijske komisije, razvrateljske posameznih za drug in trgovinskih konsorciij nimajo pravice, da bi izvrševali take izpremembe.

Prodaja kruha na začasne izkaznice.

Tisti, ki nimajo v Trstu stalnega bivališča in ki imajo začasne izkaznice za kruh (izkaznice za tuje), ne bodo mogli kupovati svojega odmerka kruha v vseh pekarnah, ampak samo pri pekih, ki sami pečejo kruh. S tem se opozarjajo tudi vsi razprodajalci kruha, da se od vzame pravica do nadaljnjega razprodaje kruha onim, ki bi se ne držali teh določil.

Razdeljevanje petroleja.

Izkaznice št. 47, že v rokah odiemalcev, veljajo do vseh petrolejskih 1. septembra 1919. Cene: za mesto in predmetne 88 stotnik za liter; za razprodajalnice bolj oddaljenega predmetja, kakor že minuli teden objavljeno, 90 stot. za liter; za okoli 94 stot. za liter.

Vnovi se pozivajo vsi razprodajalci petroleja brez izjeme, da postavijo na vidnem mestu v trgovini tablico s cenami petroleja. Izkaznice se bodo kontrolirale v ulici Cassa di Risparmio 13. II. nadst. samo do torka 2. septembra. Razprodajalec petroleja, ki bi iz kakršnegakoli vzroka ne prinesel izkaznic na kontrolni urad do 2. septembra, se kratkoma odvzame pravica do nadaljnjega razprodaje petroleja.

Domače vesti.

Seja odbora političnega društva »Edinosti« se bo vršila v sredo, 3. septembra ob 8 zvečer v Narodnem domu.

Boj se nadaljuje, namreč med »Lavoratorjem« in »Ero Nuovo« v stvari socialnodemokratskega »avstrijkanstva«, ki ga je očitala »Era Nuova« socialnim demokratom.

Včerajšnja »Era Nuova« se je ponovno doteknila stvari, zavračajoč Lavoratorjevega glavnega urednika in obenem tajnika delovne zbornice, Passiglia, češ da mu ni dolžna nikakršnega odgovora, po čem da ji je on dolžan odgovora na naslednje vprašanje: »Če tu v Trstu obžalujete, da je Italija posegla v vojno, ki jo je spočela Avstrija, in obsojate one, ki so hoteli vojno v svrhu osvoboditve teh pokrajin izpod avstrijskega jarma, ter se strinjate z onimi, ki so prej storili v Italiji vse mogoče, da bi preprečili vstop Italije v vojno, potem pa poniževali zmago: kaj ste, in kako se razlikujete od avstrijkanov?«

List očita obenem Passigliju nezdrženost njegovih dveh službenih poslov — tajnika delovne zbornice in glavnega urednika glasila socialnodemokratske stranke — ter navaja celo vrsto citatov iz »Lavoratorja« proti italijanski vojni in vstopu Italije v vojno, ki da pomenjajo nezmožljivo izvajanje italijanskega vojaštva, osvoboditelja Trsta, ker da značijo v Trstu posmrtno obrambo avstrijske vladavine in so pravi balzam na srce vseh avstrijkanov, ne da bi se vedelo, kdo naj bi bil odgovoren zanje, ali tajnik delovne zbornice ali glavni urednik »Lavoratorja«, združena oba v isti osebi: »Era Nuova« pravi, da odgovori tem »Italijanom« (besedo je čela v usesca »Era Nuova«), kadar se ji bo zljubilo, in ugotavlja ponovno neločljivost »delovne zbornice« od »socialnodemokratske stranke«, češ, ker je vendar vse skupno: sedež, list, tajnik in glavni urednik v isti osebi, politika skupna. — Med nami in »Ero Nuovo« zija gotovo prepad, ki je večno nepremostljiv, toda glede te zadnje trditve moramo reči, da se slutnja popolnoma strinja z našo že večkrat poudarjeno, z dokazi podprto ugotovitvijo, da je politika delovne zbornice politika socialnodemokratske stranke. Razlika med nami in »Ero Nuovo« je le ta, da »Era« namenoma smatra to politiko za avstrijkanstvo, mi pa iz prepričanja za italijansko nacionalno, opirajoč se pri tem na neovrgljive dokaze Passiglijeve. Radovedni smo le, kako se bo bodoče razvijal ta boj!

Izvoz in prevoz. Generalni civilni komisar je izdal 29. t. m. naredbo, s katero se določa: 1. Za prevoz inozemskega blaga preko ozemlja Julijske Benečije ni treba nikakršnega posebnega dovoljenja in sicer niti za inozemsko prevozno blago, ki je že odzračeta določeno za inozemstvo, niti za ono, ki je namenjeno v tržaško presto luko in odtod za izvoz v inozemstvo. 2. Izvoz iz Julijske Benečije kamorkoli ni poudržen nikakršni omejitvi in nikakršnemu dovoljenju, izvzemši blago, ki je navedeno v posebnem seznamu (živila, živila, kolonialno blago, droge, krma, strovine, drage kovine, zdravila, kurivo, gnojila, manufakturno blago). Za to blago daje dovoljenje za izvoz generalni civilni komisar. 3. Začasno je dovoljen svobodni izvoz brez vsakega dovoljenja za nekatere vrste navedenega blaga, kakor jih določa zopet poseben seznam. — Oba seznama sta na razpolago pri pristojnih oblastih. Izšla sta tudi v posebni izdaji uradnega »Osservatora« št. 196. od 29. t. m.

Cehoslovaški predel v tržaški prosti luki »Nazione« proča, da se je v tržaški prosti luki prepustil začasno Cehoslovaški en hangar s primeranimi okolišmi v svrhu izkazanja 80.000 cehoslovaških vojakov, ki se vračajo s skrajnega vzhoda preko Trsta v svojo domovino. Ta koncesija more prenehati takoj po končanem izkaznavanju. Za trgovinske posle se Cehoslovaški, nasprotno vestem, ki so se raznašale, ni odstopil nikak predel tržaške proste luke.

Stannarske stvari. Generalni civilni komisar je izdal naredbo, ki določa, da urok na razsodiško komisijo zaradi prejembe v kronah plačevane stannarje v lire v enaki izmeri ni dovoljen, če najemnik ne dokaže, da je od 1. julija t. l. dalje plačeval stannarino v izmeri ki odgovarja cemeni kron v lire po 40%. Ta naredba velja tudi za vse vlozene utoke pri razsodiški komisiji glede ka-

terih pa je najemnikom dovoljen tridesetdnevni rok po razglasitvi te naredbe, da urede svoja plačila od 1. julija dalje v smislu te naredbe.

Prestop premirne črte. Z ozirom na že objavljeno odredbo, da za prestop premirne črte niso več potrebne potne spremnice (salvacondotti), se obveča občinstvo, da urad za potne liste v ul. Sanità št. 6 od 31. t. m. dalje ne bo več sprejemal prošnje za dovoljenje za prestop premirne črte in tudi ne bo več podaljševal zapadlih dovoljenj. Ze vlozene prošnje pa se še resijo in morejo prisliti v določenem roku priti po dovoljenje.

Celje. Tukajšnja državna gimnazija se preustroji z začetkom novega šolskega leta 1919-20 v realno gimnazijo. Tozadevna odredba poverjenstva za uk in bogocastje v Ljubljani je že izšla. Do definitivne presnove srednjih šol se bo poučevala se grščina kot obvezen predmet po potrebi od 5. razreda dalje. Risanje bo oblikaten predmet v I. in II. razredu. Te moderne presnove zavoda se diskreno veselimo. Celje je glede srednjega šolstva itak zelo ubogo, dasi leži tako centralno za svoje veliko okrožje. Pri mestnem vodovodu se izvršuje temeljita popravila ter je upati, da se odstranijo oni nedostaki, radi kojih je prebivalstvo vadič čas za nezmožno trpeti. Treba pa je tudi, da dobi celjski vodovod novo vodstvo, da bo vodil in nadzoroval celo napravo tehnično sposoben moč.

Učiteljsko društvo za gorški okraj bo zborovalo v torek, 2. septembra t. l., ob 10 predp. v Gorici pri »Belem zajcu«, ul. Mochnache. Razgovarjalo se bo o učnih pripomočkih in šolstvu, ter o gmoletnem položaju učitelstva.

Draginske in druge doklade se bodo izplačevale po 80% izenačbi. »Stefani« poroča, da je italijanski ministrski predsednik Nitti izdal naslednjo naredbo: »Državnim uradnikom, učiteljem, železniškim uslužbencem in vpokejemcem bivše vladavine v Juliji in tridentiski Benečiji se bodo izplačevale draginske in druge doklade za čas od 1. majnika do zadnjega decembra 1919. po 80% izenačbi. — S tem se je storilo, nadaljuje naredba, vse kar je bilo mogoče, da se prepreči gospodarska pognba omenjenih uradnikov, in vsaka nadaljnja koncesija je izključena. Pripomnja se pa, da se ukrepejo nadaljnji ukrepi tedaj, ko bo odgovarjalo upravno stanje novih dežel definitivnemu stanju bolj, nego odgovarja sedaj. — Istodobno je bila izdana naredba, s katero se dovoljujejo državnim uradnikom novih dežel in njihovim družinam za potovanja po državnih progah olajšave, predvidene po pristojniški določbi »C«.

Kdo ve kaj? Narednik Fran Dolenc je bil leta 1915. kot vojni ujetnik in Knjaževcu v Srbiji. Odtlej ni bilo nobenega glasu več o njem. Kdor bi kaj vedel o njem, naj blagovolj sporočiti, kar ve, družini Gombač v Trstu, ul. Lavatoio št. 3.

Tržaška kmetijska družba naznanja, da bo v kratkem imela na razpolago več mlečnih in tudi brejih krav, umetnega gnojila in raznega poljedelskega orodja in strojev. Za naročitev trt in sadnih dreves je čas še ta teden. Za sladkor izjemoma samo še jutri, v ponedeljek, v torek ne več. Glede umetnih gnojil manka še nekaj kvintalov za drugi vagon. Člani, ki bodo za koruzo, krompirjem ali repo sejali črno ali nemško deteljo, naj pridejo po seme; oni, ki bodo za deteljo sejali žito, naj še v prihodnjem tednu naročijo potrebno seme. Člani, ki so ali bodo pridelali več semena, kakor ga potrebujejo sami, naj naznanijo, koliko bi ga lahko odstopili družbi. Ako imajo kaj sadik, naj tudi naznanijo družbi; če imajo ali bodo imeli vino ali druge pridelke, tudi. Tisti, ki so naročili orodje, je dobijo koncem drugega tedna. — Uradne ure so od 9-12.

Sv. Križ. Danes ob 17 bo sestanek kmotvalcev in predavanje v prostorih g. Mağanja v Sv. Križu.

Šentjakovski pevski zbor v Trstu ponovi v nedeljo, 7. septembra t. l.,

šim okolščinam toliko gorja. XXI. redni občni izbor naše Tržaške kmetijske družbe s sledečim dnevnim redom: 1. Nagovor predsednika. 2. Poročilo odbora. 3. Volitev novega odbora. 4. Predlogi in nasveti.

Nagovor predsednika.

Predsednik Ivan Gornik je otvoril zborovanje, konstatiral sklepčnost, pozdravil vse člane in nadaljeval takole:

Častiti zborovalci! Čast mi je Vsa pozdraviti in imenu odbora. Zadnji občni zbor Kmetijske družbe se je vršil 24. aprila 1914. Dogodki, ki so pretresli in preobrnili ves svet, so krivi, da nam ni bilo mogoče od tedaj sklicati občnega zbora. Naša družba je, kakor vse družbe in društva in kakor vsi posamezniki, mnogo trpela v tem žalostnem času. Vpoklicana je bila večina odbornikov in morala tudi večina vseh udov družbe. Tudi družinski uradniki nam je bil odveč. Pri vsem tem se je posrečilo vzdržati družbo in delovati razmeroma še precej skozi vsa ta leta. Da se je to posrečilo, je v prvi vrsti zaslug družbenega podpredsednika dr. Slavika, ki je dal na razpolago prostore v svoji pisarni, vrtovval mnogo svojega časa in dopustil, da je voditelj pisarne, gospod Durnik, nadomestoval družbenega tajnika, kar je gosp. Durnik delal z vso vnemo. Družba jima mora biti hvaležna. Vojna je pokazala velikanski pomen in važnost kmetijstva. Pravi vojni so bili ljudje že skoro pozabili, da se ne živi od denarja in raznih »papirjev«, temveč le od tega, kar se iz zemlje pridelja. Neizmerna važnost obdelovanja zemlje bo prisilila vse vlade, da obrnejo vso skrb na izboljšanje produkcije. Zato je treba, da tudi okolščinski kmetovalci z vso vnemo skrbijo za umno obdelovanje svojih zemljišč, in v tem bo novi odbor šel društvenikom na roko, kolikor mu bo mogoče. Posamezniki delovanja družbe v zadnjih letih so razvidne iz odborovega poročila.

Poročilo odbora.

Nato je poročil podpredsednik dr. Edvard Slavik o delovanju družbe v vojnih letih 1915—1918: Slavni zbor! Tržaška kmetijska družba se je povzpela pred vojno do tepe višine. Dosegla je lepo število članov, organizirala vso okolico po gospodarskih svetih, ki so središčali med članstvom in odborom, uvedla je uspešne akcije na vseh poljih kmetovalstva, za povzročilo vinogradništva, kletarstva, živinoreje, vrtinarstva, sadjarstva in cvetličarstva. Nudila je svojim članom in kmetovalcem splošno potrebni potek po predavanjih v »Primorskem gospodarstvu« in »Edinosti«. Vse to je bilo izvedeno strokovno, sistematično in racionalno. Kmetijska družba je bila postala edina in prava organizacija kmetovalcev v Tržaški okolici. Za vse je imel pa glavni del zasluge gospod inženir Radoslav Lah, tehnični asistent na namestništvu v Trstu. Kmetijski sin, okolščani, imajoč najvišjo strokovno izobrazbo, bister in temeljit poznavalec svoje stroke in naših razmer, je posvetil z veliko ljubeznijo vse svoje moči napredku kmetovalstva v tržaški okolici, uporabljal svoje veliko znanje in tisto svojo neumorno delavnost, katere mu niso pustili razviti v njegovem uradu na tržaškem namestništvu, ker je bil radi svoje narodnosti zanemarjan, zapostavljen in preganjan. Skoraj vse te akcije se imajo zahvaliti za vse uspehe inčinitivni in vodilni delavnosti gospoda inženirja Laha, ki je vodil v zadnjih desetih letih vse delo Kmetijske družbe. Leta 1918, nas je gosp. Lah moral zapustiti, ker ni mogel več prenašati nemarnosti razmer v svojem uradu, sprejemnišči in častno mesto tajnika največje slovenske, t. j. Kranjske kmetijske družbe. Tudi tam ni pozabil naše Kmetijske družbe ter ji je v raznih prilikah naklonjal svojo izdatno pomoč. Bodi mu na tem mestu izrečena najtoplejša zahvala odbora in družbe, ter smo uverjeni, da ga ohranjajo tržaški kmetovalci za njegovo velikega zasluge in uspešno pomoč vedno v hvaležnem spominu.

V najlepšem delu je izbruhnila vojna. Ustavljena je bila Kmetijska družba, vpoklican je bil gospod Lah, naš strokovni tajnik, vsi odborniki, razen tih, večina članov gospodarskih svetov in skoraj vsi zaupniki in velika večina članov. Razmere so postale vedno težavnejše in neznosnejše. Nastanjeni so bili v okolici volaki, ki so vse porušili, potepali in uničili. Kmetijska družba brez denarja, brez podpore, ki je bila ustavljena in radi nenaklonjenosti referenta na namestništvu za prejšnje leto, še neizplačana, blagajna prazna, na vseh straneh same težkoče. Od treh ostalih odbornikov je moral se eden oddoliti svoj posel (blagajno) radi dolge hude bolezn. V takem položaju je morala začeti družba tisto delo, ki je bilo potrebno in mogoče med vojno v pomoč kmetičnemu ljudstvu. Stanovanje je bilo treba odpraviti in odpraviti vse izdatke. Kako se je razvijalo delovanje Kmetijske družbe v vojni se vidi najbolje iz blagajniškega prometa, kateri je znašal v letu 1914. K 22.400,—, v letu 1915, se je isti skrčil na K 7.800,—, leta 1916, ga je bilo K 206.500,—, l. 1917. K 147.000,—, leta 1918, pa K 272.000,—.

Leta 1918, je štela družba 1053 članov, ki so vsi plačali svojo članarino. V istem letu je kmetijska družba n. pr. razdelila: modre galice 1117 osebam, sivga žvepla 614 osebam, pravega žvepla 101 oseb, salicidina 125 osebam, semena 1988 osebam, pšenice 558 osebam, tobačnega prahu 229 osebam, gumijevih trakov 450 osebam, dreves 3 osebam; skupaj 5185 osebam za skupno svoto K 98.022'97.

Družba je uradovala med vojno kot postaja za razdeljevanje kmetijskih potrebščin, kakor modre galice, žvepla, salicidina, sadik. Odbor je moral posredovati v branbo kmetijstva pred oblastmi v najrazličnejših zadevah. Podpiral je prošnje za oproščenje kmetovalcev, intervenciral pri vojnih oblastih, da se doseže opustitev revizije sene, za dovoljenje prehoda kmetovalcev čez žično ograjo, napravljeno nad morskim obrežjem, za uvozo dovoljenje sene in drugih kmetijskih potrebščin, za obvarovanje polja pred nepotrebnimi poškezbami od strani vojaštva, za preskrbovanje uprčne živine za obdelovanje polja itd. Oskrbovala je semena vsake vrste, katere je bilo težko dobiti drugod, in se posluževala zato domačih in tujih trgov in vseh v vojni ustanovljenih dotičnih zavodov. Družba je bila v tesni zvezi z vsemi merodajnimi oblastmi, s Kmetijsko družbo kranjsko, štajersko Kmetijsko družbo in tudi Splošno kmetijsko družbo na Dunaju, da je kmetovalcem pridobivala delež na vseh dobrotah in ukrepih, storjenih na korist kmetovalstva. Družba je tudi skrbela za to, da bi tržaški kmetovalci dobivali poceni primerne prašice za reje, katerih se ji je posrečilo tudi preskrbeti leta 1916, par vagonov. Skrbela je tudi preskrbeti sanske koze, dobila je uvožno dovoljenje in tudi si preskrbela potrebno zunanjo valuto. Kranjska kmetijska družba je bila obhvalila, da po svojem zastopniku prevzame te koze v Švici in jih pošlje na družbo, toda ko je bilo vse pripravljeno, je prišla prevozna prepoved, ki je ves trud obzrnila. Povsod je družba našetela na ovire. Radi nemarnosti oblasti, radi ozkornosti lokalnih faktorijev iz drugih provinc, radi pometnih težkih in drugih težav. Skoraj nobena akcija se ni mogla uspešno izvršiti. Semena in druge potrebščine so bile seveda vse slabše vrste kakor pred vojno. Za žveplo so se delovali le suregati, ki niso uspevali. Radi tega je bilo delo zelo nehalno. Razumljivo je, da ni družba mogla kmetovalcev in svojih članov za-

dovoljiti, toda na tem niso bili krivi oni, ki so pri družbi delali, temveč je to posledica razmer, težkih in pomankanja, nastalih vsled vojne. Če se pomisli, da je le teh par odbornikov, brez nobene strokovne pomoči in v odnostni vojni vojni tovarišev, brez vsake podpore od kateresibodi strani, v tako težavnih razmerah, moralo opravljati toliko podobnega dela, pač ne more nihče očitati družbi, da ni po svojih močeh, v onih težkih časih, storila vse svoje dolžnosti.

Meseca novembra 1916, si je mogla družba zopet preskrbeti strokovnega tajnika v osebi gosp. nadučitelja Josipa Streklja, ki je bil evakuiran iz Komna in se je lotil z vso vnemo velikega in težavnega dela naše družbe; toda po par mesecih je bil on vpoklican pod orožje in ostali smo zopet sami.

Z delovanjem družbe je bil spojen tudi zadovoljiv gnosti uspeh, tako da izkazuje bilanca leta 1918. gotovega denarja K 42.229'73, od katerega pa je treba odšteti K 18.000'— ki jih družba dolguje Kranjski kmetijski družbi za pšenično seme, a pršeti zalogo semen in inventar, katerega ima družba. Sedaj je družbenega čistega premoženja nad K 30.000'—.

Letos je 25 let, odkar obstoji družba. Zgodovino društva za prvih 20 let smo podali na občnem zboru 26. aprila 1914, na katerem smo slavili dvajsetletnico njenega obstoja. Žalostno zgodovino zadnjih petih let pa odbor posnema iz poročila bivšega strokovnega tajnika, gospoda Vojska, in iz tega poročila, toda kar smo rekli ob dvajsetletnici, da družba lahko s ponosom gleda nazaj na svoje preteklo delovanje, to smemo reči tudi danes, ob petindvajsetletnici družbenega delovanja. Ne smemo pa prezehtiti, da je na čelu tega društva, od njegovega postanka do danes nepretrgoma in vztrajno naš predsednik, izza občnega zbora od 26. aprila 1914, naš prvi in edini častni član, gospod Ivan Gornik, in moramo beležiti s hvaležnostjo ta redki vzor vztrajnosti in zvestobe.

Oč zadnjega občnega zbora smo izgubili od naših odbornikov gospoda Karla Crmeta, posestnika v Rojani, ki je že skoraj od začetka vojne pogrešan. Izmed svojih zaupnikov smo izgubili dva zvesta sodelavca, gospoda Ivana Skrlavaja, posestnika v Opčin, in Vinka Skrlavaja, posestnika v Bazovici. Pa tudi dosti naših članov je padlo na vojnih poljanah in nam jih je ugrabila nemila smrt. Vseh tistih, ki jih ni več med nami, se spominjamo s hvaležnostjo za vse ono, kar so storili v prosopeh naših kmetov. Bodi jim zemljica lahka!

Za prihodnje leto vam odbor ne more predložiti še svojega delovnega programa. Položaj je še tako nejasen, razmere niso vzpostavljene, pogori in zveze so popolnoma izpremenjene, tako da bi bil vsak sklep o določenem načrtu in odločeni smeri prenapet in pregrešen. Novi odbor bo moral novi položaj natančno proučiti in potem svoje delovanje urediti. Opora mu bodo pri tem društvena pravila, dosedanje v družbenem delovanju pridobljene izkušnje in zaupanje naših slovenskih kmetovalcev, ki upamo, ostanejo naši družbi zvesti.

Računsko poročilo.

Poročilo o delovanju je bilo z odobravanjem sprejeto, nakar je podpredsednik nadaljeval z računskim poročilom. Navedel je prometne svote v poedinih letih, ki so znašale: v letu 1914. K 22.400'—, v letu 1915. K 7.800'—, v letu 1916. K 206.500'—, v letu 1917. K 147.000'—, in v letu 1918. K 272.000'— ter poudarjal, da ima družba sedaj čistega premoženja nad 30.000'— kron.

Govor strokovnega tajnika.

To računsko poročilo je bilo tudi enoglasno sprejeto, na kar je govoril strokovni tajnik. Dejal je: Dragi prijatelji! Odbor naše družbe mi je poveril v teh težkih časih težko nalogo strokovnega tajništva. Vse gospodarsko življenje tu posebno poljedelstvo je vsled vojne silno trpelo in treba je bo zopet iz temelja vzpostaviti. Obracam se torej na vas, cenjeni gospodje člani, zaupniki in odborniki, s prošnjo, da me blagovolite podpirati v mojih prizadevanjih. Obrazložil sem že vse naše potrebe pri gubernatoratu, kjer so gospodje obhvalili, da se bodo vse naše prošnje upoštevale. Zdi se, da nas imajo radi.

Obhvalil sem, da bom danes govoril o predmetu: »Kako bomo konkurirali z našimi pridelki?«

Palmira Piščanc

Ugo Indo Addis

danes poročena.

Trst Spezia

ŽIVNOSTENSKA BANKA
PODRUŽNICA V TRSTU
Ulica Ponterosso vogal ul. Nuova. — Lastna palača.
Deliška glavica in rezervni zalog K 200.000
Izvršuje kulturno vse bančne in menjalniške transakcije.
Uradne ure od 9 dop. do 1 popoldne

MALI OGLASI

se računajo po 10 stot. beseda. Najmanjša pristojbina L 1'—. Debele črke 20 stot. beseda. Najmanjša pristojbina L 2'—.

ODDA se v najem sobica za eno osebo. Ul. Lunitane 215 III. nadstr. 4006

GOSPODICA išče gospoda ali gospico za počevanje v italijanskem jeziku. Ponudbe pod »Zmožnost« na ins. odd. »Edinosti«. 4009

PRESTAVE iz slovensko-hrvaškega, italijanskega, nemškega jezika in narobe se izvršujejo takoj. Ul. Udine 40 II. vrata 12. Urnik od 14—17. 4010

ISČE se dedika ali žena za lahka domača in fotografska dela, tudi začetnica, pri eni sami osebi, dobra plača. Naslov pove ins. odd. »Edinosti«. 4012

SLOVENKA, MODISTKA se priporoča cenjenim damam v mestu in okolici. Ulica Alessandro Voita št. 2 V. nad, vrata 19 (za ljudskim vrtom.)

V TRŽIČU (Montalcione) se voda cedi družinskih razmer hiša z več prostori, popravna za obrt, trgovino ali kmetijstvo, z 10.000 m² zemljišč, ali brez zemljišča. Hiša je oddaljena 10 minut od sredine kraja. Povprašati pri Pranu Bonetto, ul. Crociera št. 99. 4004

MISICO odda takoj v najem svojim članom združenja »Naš dom«. Pojasnika daje urad ul. Torre bianca 39, I. 4006

STALNA RAZSTAVA naslednjih predmetov: fino in navadno pohištvo, hišna oprema in oprava, kinematografski predmeti, dragulji, športni in in umetniški predmeti. Prost vhod brez obveze za nakup. Prostovoljna dražba vseh predmetov razstavljenih od 9-12 in od 16-19. Ulica Chiozza št. 7. Telefon 34-92. P 134

UČITELJ poučuje otroke ljudske šole. Pride tudi na dom. Cene zmerno. Pojasnika: Sv. Ivan Spodnji 628 I. 3973

SLAVICA. Vsa kovrsina slovanske knjige kupi dr. G. B. Corgnali v Vidmu (Udine). 3306

FOTOGRAF A. JERKIC, Trst, ul. delle Poste št. 10. Gorica, Corso št. 36 na dvorišču. P 1233

KROJACNICA Avgust Stular ul. S. Francesco d'Asisi št. 34, III. je edina dobroznana krojačnica v Trstu. 3367

PRODAJO se popolnoma zdravi vinski sodi domače uporabe za črtno od 2-3 in 6 hl. Kje, pove pismonoša Radović, Nabrežina. 3307

MLADA VDOVA se priporoča kot perica. Rozalja Gostiša. Androna S. Tekla št. 4, IV. nad. 4002

PRODA se 15 oken in 10 vrat. Franc Kopal. Opčina št. 417. 4003

ODDA se soba v najem. Massimo d'Azilio 22, IV. nad, vrata 17, v bližini trga Garibaldi. 4007

VDOVEC, srednje starosti, rokodelc, zdrav, z malo družino, se želi seznaniti z dekletom od 20—35 let, če mogoče z malim posestvom, dobrega značaja. Le resne ponudbe pod »Vdovec št. 33008« na ins. oddelku »Edinosti«. 33008

UČITELJICA izveščana v francosčini in nemščini, pripravlja za izpite. Mesečno 12 hr. Acquedotto 33, IV. nadstr. levo. P 711

Zahvala.

Franc Mihel s Pianovega, Sv. Ivan 552, se najsrčneje zahvaljuje v svojem in v imenu svoje družine, za mnogobrojne izkaze sožalja o priliki smrti nepozabnega očeta

Jožefa Mihela

posebno pa čč. svetoivanski duhovščini, cerkvenim pevcem in njihovemu pevovodji Maksu Barettu, kakor vsem udeležnikom pogreba.

Bog plati!

V Sv. Ivanu, 30. avgusta 1919.

Zdravnik za kurja očesa

operira z zjamčenim uspehom v meso zajedene nohte, najbolj komplicirana kurja očesa, l. t. d. l. t. d. Sprejema od 12—16 in od 19—20, ob nedeljah od 9—14. Bozni trg šte. 7, II. n., Zubin.

Iskren službo občinskega tajnika

mlad, bivši uradnik na okr. glavarstvu, zmožen slovenskega, nemškega, italijanskega, hrvaškega in srbskega jezika v govoru in p savi in zmožen vseh uradniških del. Plača po dogovoru. Prijazne ponudbe na ins. oddelku Edinosti pod šifro »A. K. 13«.

200.000

zidakov in nekaj tisoč malih korit. (kop)

ima na prodaj

Javna opekarna Josip Laurenčič v Postojni.

Turška za dražbeno prodajo.

(Casa di vendita all'asta)

E. Vianello & R. de Haag

Trst, ulica Chiozza 7. Telefon 34-92.

Dražbe

vsak dan od 9—12 in od 16—19.

Poročna soba in kuhinja . . . . L 1500.—
Postelje od . . . . . L 70.— naprej.

Jedilne in sprejemne sobe vseh slogov po različnih cenah. Posamezni deli pohištva v bogati izbi. Ves inventar Dan-tejeve dvorane, zrcala, zofe, naslanjači, svetilniki, glasba. — Kuhinjske potreščine, igrače, fotografski predmeti. — Vsak večer od 18—19 posebna dražba za silke, umetniške predmete in dragulje.

Izložbene dvorane so odprte cenj. občinstvu ves dan.

MAZILO ZA ČEVVLJE

Upisana znamka

svetovno znan.

Zahtevajte ga vedno.

Dobi se povsod

glavni zalogi

CIVIDIN GHERSER & C.

Trst, ulica Tiziano Vecellio šte. 20.

Naročbe poslati:

Posiljačev v poštnih zavojih na deželo.

Poljedelstvo je izvir vsega bogastva, a s poljedelstvom je v tesni zvezi živinoreja. Kruh, rastlinska hrana, meso in mleko so glavna srečstva za življenje, a sadje in vino prijeten užitek.

Trgovina s poljedelskimi pridelki se je vsled mnogih in lahkih komunikacijskih sredstev po morju in kopnem, tako razvila, da se vse stvari, ki jih pridelava kmet, postane predmet spekulacije in brezobzirne konkurence.

Troski kmetijske pridelovanja naraščajo vedno bolj, vse gospodarske potrebe se podražujejo, delavci in poslovalniki in njihove zahteve rastejo dnevno; živila so grozno draga, industrijski izdelki, obleka, obnavila itd. stanejo toliko, da si jih povprečni človek skoro kupiti ne more. Vse te in druge okolnosti delajo kmetovanje izgubno, tako da se kmet obupan povprašuje kaj bi mu bilo storiti, da bi si olajšal breme življenja?

Ako se ozremo po svetu vidimo, da kmetovalec v naprednejši deželi bolje izhaja in bolje živi kot pri nas, ker zna bolje gospodariti, bolje štediti s časom, denarjem in premoženjem in ker zna izrabiti vsako priliko in sredstvo v svojo pomoč. Pomoč pa mu dajejo v zvezi s točnim računovodstvom in kalkulacijo o vsaki kmetijski panogi.

Kakor obrtnik, ki se povprašuje, kakšne obrtne izdelke bi potreboval njegov kraj, katere bi mogel on proizvajati najboljše in s največjim dobičkom, tako se mora danes tudi kmetovalec povprašati, katera kmetijska panoga bi mu vrгла največ dobička, in pri kateri drugi bi se mogel dobiti dober postranski zaslužek.

Živinoreja je najvažnejša pridobivalna panoga naših krajev, posebno v sedanjih časih, ko primanjkuje živine in so vsi živalski pridelki tako silno dragi. Ako hočemo, da nam bo živinoreja donala veliko dohodkov, moramo skrbeti, da pridelamo mnogo in dobre krme. Zategadelj se bomo lotili z vso vsemoto poboljševanja pašnikov in travnikov. Vsako leto jeseni ali pomladi bomo travnike prebrnali s travniško brano po dolgem in širokem, da se travniška ruša zrahlja, mah in plevel izruje, krmine in mravišča poravnajo ter jih bomo tudi dobro gnojili. Obenem s poboljševanjem pašnikov in travnikov bomo uvedli na polje tudi krmne rastline, različne detelje, lucerno, peso in drugo korenje za živino ter bomo s pravih krmnih krmnih rastlin in menenjem rastlin bolj izrabili gnojilno stanje zemlje. Ker se bo naš polje vsled gojitve detelje, lucerne itd. jako poboljšalo, bomo za njimi posejali žitarice za ljudi vsakdanji kruh.

Z ozirom na to, da bo meso še vedno drago in si ga ne bomo mogli privoščiti vsak dan, bomo skrbeli tudi za pridelovanje dobre sveže zelenjave toliko za domačo rabo kolikor tudi za razpečevanje na bližnjem trgu. Uporabljali bomo naše ugodno podnebje in primerno lego naših zemljišč ter vzgajali posebno marljivo zgodnjo zelenjavo in cvetice, kar nam bo znatno povišalo naše dohodke.

Zahtevali bomo torej od zemlje mnogo več kot doslej, zato pa jo bomo morali tudi večkrat in dobro gnojiti. Zategadelj bomo pazili, da nam ne gre od živalskega gnoja v hlevu ničesar v izgubo. Napravili si bomo dobro gnojilnico s neposrednim tlakom in neposredno gnojilnico lamo in tudi hlevski stok bomo primerno popravili. Pridno bomo pobirali in spravljali na kup vse smeti in odpadke v hlevi in na dvorišču ter v bližnji okolici. Sele ko si bomo svesti, da nismo od teh dragocenih tvari ničesar izgubili, bomo preudarili, koliko gnoja nam še manjka in ali se ne bi to dalo nadomestiti z umetnimi gnojili.

Obenem s poboljševanjem travnikov in pridelovanjem krmnih rastlin, žitaric in okopavin ter zelenjave, bomo poboljšali tudi našo živino s tem, da si bomo nabavili dobrih bikov kakor plemenite, za naše razmere preizkušene in prikladne pasme, s katerimi bomo osvežali kri naše domače živine ter si vzgajali lepa teleta in junice, ki naj bi postale dobre molznice in nam donosale obilne koristi. Prerazčunali bomo točno, koliko imamo krave in koliko živali bomo mogli dobro in izdatno krmiti. Najlepše tele bomo pridržali, slabo in bolešno prodali.

Ker je tudi prašičerija jako dobičkanosna, si bomo nabavili tudi marjaškov in svinjic priznane plemenite pasme, da izboljšamo naše domače plemne in da spravimo v korist kuhinjske in razne druge odpadke poljskih rastlin. Tako bomo dobili izborni meso za domačo rabo in tudi za tržno prodajo. Za plemne bomo rabili spomladanske, marčne, za klanje jesenske prašiče.

Izmed domačih živali, ki dajejo z majhnim stroškom razmeroma velik dobiček, je tudi koza, ki je njeno mleko bolj masno kot kravje ter je vsled tega tudi dražje. Zategadelj bomo redili tudi po kako švicarsko kozo saanske pasme, ki bo tudi pomnoževala naše dohodke.

Pečali se bomo tudi z izrejo kuncev lepe belgiske pasme, ki so tudi jako skromni, kar se tiče krmiljenja ter dajo mnogo dobrega mesa, ki nam bo služilo v nadomestilo za drago govedino.

Ena najbolj umosnih panog v bližnji mesta je kokošarstvo. Zato se bomo morali tudi z njo več pečati. Vzgojali si bomo potom selekcij ali izbiranja dobre nosilke plemenitih pasem, ki nam bodo dajale z majhnim stroškom veliko dobička.

Pa tudi čebelarstvo ne bomo pozabili, ker bomo imeli v krmnih rastlinah dobro pašo in bomo tudi tu imeli z majhnim stroškom obilne koristi.

Pri oskrbovanju vseh domačih živali se bomo točno in umno vzdržali vseh pravil, ki jih zahteva njihovo umno vzgojilo, in pri prvi vrsti bomo vedno pazili na snago, ki je glavni pogoj uspevanja vsake živali. Snage je polovica hrane.

Kar se tiče sadjarstva, bomo gojili poleg visokih sadnih dreves po eno ali dve vrsti najbolj prikladnih priljubljenih vrst jabolk, hrušk, marelic itd., katere bomo sadili v predpisanih razdaljah. Vse sadno drevje bomo pridno oskrbovali in gojili, vsako leto pravilno obrezovali in čistili ter zalivali razne škodljivce in bolezni, ki se pri njih redno pojavljajo. Na ta način bomo tudi od sadja imeli lepe dohodke.

Vinorejo bomo pospeševali tako, da bomo gojili čim manj ali dobrih in dobro radečih trtnih vrst, cepljenih na najbolj prikladni ameriški podlagi, jih redno oskrbovali in gnojili ter v pravem času zalivali njihove škodljivce in bolezni, ki se pri njih redno pojavljajo. Na ta način bomo tudi od sadja imeli lepe dohodke.

Kar se tiče obdelovanja njive, jo bomo po vsaki četvi takoj plitvo porali, da nam ostane zemlja

rahla in vlažna, a jeseni jo bomo globoko preorali. Ako je ne zasejemo, jo bomo pustili čez zimo v grudah, da nam premrzne in se redilne snovi v njej raztopi, a pomladi jo bomo pred setvijo zopet porali. Na njivo napejalni gnoj bomo takoj raztrosili in plitvo podorali, da se nam od hranilnih snovi nič ne izgubi.

V njeni in vrtu, v vinogradu in sadovnjaku bomo čim večkrat okopavali. S tem se zemlja rahlja, pretrga se laskavice na rušini, v zemljo prihaja več zraka, ki razkrajala hranilne snovi in zemlja ostaja bolj vlažna.

Da bomo mogli uspešneje konkurirati z naprednimi deželami, se bomo morali tudi bolj posluževati sredstev, ki nam jih nudijo moderna agrarna strojna telmika. Predvsem si bomo posamezno ali skupno nabavili one stroje, s katerimi nam bo mogoče opravljati delo bolj hitro in ceno. Dobar železen plug in dobra železna brana ne bi smela manjkati nobenemu kmetu. V vsaki vasi bi moralo biti po nekaj osipalnikov za osipanje krompirja in korenja in razruševalcev za globoko razrajanje brazd, za izruvanje plevela, podoravanje semen in umetnih gnojil. Tudi travniška brana, košilni stroj, kjer mogoče, in mlatnica ne bi smela nikjer manjkati, a tudi umetna gnojila bi se morala bolj uporabljati na travniku, v njeni in vrtu, v vinogradu in sadovnjaku, v svojo pomnoževanja produktivne in uspešne konkurence s kmetijskimi pridelki.

Nad vse važna sredstva za uspešno konkurenco ali tekmovalstvo s poljedelskimi pridelki so pa kmetovalceve pridne roke, njegov razum in njegova treznost.

Neutajljive posledice vojne so z ene strani občutna draginja nujnih potrebščin, posebno živil, ki jih prideluje kmetovalec, ter industrijskih izdelkov, ki jih proizvajajo obrtniki, a z druge strani mrzličava brzina, s katero se danes po prav ameriškem načinu proizvajajo te nuje potrebščine, toliko v modernem poljedelskem kolikor v industrijskem obratu. V očividnem tem okolnostim bo moral posebno mali posestnik v svojo uspešno konkurenco s svojimi pridelki mnogo intenzivneje sam in mnogo bolj hitro in skrbno delati, ako bo hotel imeti od svojih pridelkov toliko dohodkov, da si bo mogel preskrbeti vse one obrtne izdelke, obleko, obnavila itd., katero nujno potrebuje on in njegova družina. Kmetovalec in njegova družina bosta morala štediti s časom, kakor tisti Anglež, ki je opravil vsako delo z uro v roki, in štediti s premoženjem, ter za vsak tudi najmanjši strošek telesnih ali duševnih sil, časa ali denarja preudariti, ali in koliko bo ta strošek vrzel dobička, kakor oni ameriški kmetič, ki je, vprašan, zakaj ne gre nikdar v krcino, odgovoril: Nimam časa, imam delo, a vina ne pijem, ker mi ne da toliko moči, kolikor truda moram zanj potrošiti.

Volitev odbora.

Prešlo se je nato k volitvi odbora, pri kateri so bili enoglasno izvoljeni: Predsednik: Ivan Gorup; z Opčin; podpredsednik: dr. Edvard Slavik, odvetnik v Trstu; tajnik: Ferdo Starc, učitelj v Barkovljah; blagajnik: Jos. Pertot, posestnik v Rojani; odborniki: Dragotin Čok, posestnik v Lonjerju; Anton Miklavc, pos. pri Sv. Mar. Magd. Sp.; Josip Juršič, posestnik pri Sv. Mar. Magd. Sp.; Josip Oblak, posestnik v Skednju in Alojz Gorup, posestnik na Proskeu. Pregledovalca računov: Anton Grmek in Nice Stepančič.

Predlogi in nasveti.

Pri točki: »Predlogi in nasveti« se je oglašil podpredsednik dr. Slavik ter predlagal z ozirom na izpremembo valute, da bi se določila članarina namesto dosedanjih 2 K, 2 liri, kar je bilo soglasno sprejeto.

Nato se je razvila živahna razprava o raznih, naše tržske poljedelce zanimajočih stvareh, v katero so posegli zborovalci: Josip Juršič od Sv. M. Magd. Sp., dr. Josip Wilfan, dr. Slavik, Ivan Olavina iz Lonjerja, Andrej Čok iz Lonjerja in Ivan Miklavc od Sv. M. Magd. Sp. Ker se je poročilo hla že precel razširilo, objavimo važnejše točke iz te razprave ob priliki.

Predsednik je izjavil končno, da se bo Kmetijska družba za vsa ta vprašanja zanimala, in se pri vladi zavzela tudi za to, da bi družba zopet dobivala podpore, kakor jih je dobivala od prejšnje vlade.

Zahvalil se je potem toplem vsem zborovalcem za udeležbo na zborovanju, listu »Edinost« za objavo občnega zbora in Dramatičnemu društvu za prepuštevje prostora, v katerem se je vršil občni zbor, ter zaključil zborovanje.

Fotografični atelje Daguerre
Trst, Corso štev. 39.
Razglednice v platini. Specialista: Slike v barvah, fotografije, Gobine, vrti, povečanja, reprodukcije vsake vrste. Elektr. razsvetljava.

JOSIP STRUCKEL
Trst, vogel Via Nuova - S. Caterina.
Velika izbira vsakovrstnega blaga za moške in ženske. — Blago za suknje, žamet, ba hant, sile, etamina ter raznih predmetov za okras oblač. Vse po nižjih konkurenčnih cenah.

Javen ples s tombolo
se bo vršil
danes v Brjah pri Gorjanskem.

Dobitki tombole sestoje od dveh daril
od imenom »Kopitar Arabo«.

Razpis službe.
Okrajna bolniška blagajna v Nabrežini

razpisuje mesto
blagajnika

Nastop službe 15. septembra t. l.

Tozadevne ponudbe je nasloviti na
odbor »Okrajne bolniške blagajne v Nabrežini«.

Kar se tiče obdelovanja njive, jo bomo po vsaki četvi takoj plitvo porali, da nam ostane zemlja

Cenjeni inserenti, kateri nam pošiljajo oglase z dežele, naj nam oprostite, če je oglas šele 10-15 dni pozneje objavljen, ker temu nismo krivi mi, ampak neurejene pošne razmere. — Prosimo tudi, da se oglasi plačajo antecipatno.

Napovedana tombola s plesom v Sv. Križu se priredi na nedeljo, 21. septembra.

OBČINSTVO naznanjam, da sem odprl ZALOŽBO VINA, italijanskega in istrskega. — (One po dogovoru. — PUGLIESE & COMP., Ceale Grissoni štev. 338 — Koper.

**Vsi oni, kateri nam po prejemu računa od našega inseratnega oddelka pošljejo denar, naj blagovole napli-
sati na odrezek pošne nakaznice, — številko dotičnega računa. —**

HERMAGIL TROCCA, TRST
ul. Barriera vecchia štev. 8
ima veliko zalogo mirtovskih predmetov, Venč iz porcelana in biserov, vezani z medeno filo, iz umetnih cvetov s trakov in napisi. Slike na porcelanih ploščah za grobne spomenike itd. Najnižje konkurenčne cene.

ZLATARNICA G. PINO, TRST
se nahaja na Korzu št. 15 (blizu zlatarnica G. ZERKOVITZ & Figli)
Velika izbira srebrnih in zlatih ul, uhanov, verigic itd.

PFaff Stroji za življenje in vosažo pravi nemški uvoz
Seidel & Neumann in
Singer & Gast & Gasser
Bogata zaloge vseh potrebnih. Turška ustanovljen 1. 1879.
Mehanična delavnica za vsako popraviljanja. FRANCESCO BEDNAR
Trst, ul. Campanile 19

Trgovsko-obrtna zadruga v Trstu
registrovana zadr. z neomejenim jamstvom
ul. Cesare Battisti (prej Station) št. 21
preje ma hranilne vloge
od L 1 dalje.

Trgovcem otvarja tekoče čekovne račune. — Posoja hranilne pušice na dom. — Rentni davek plačuje iz svojega.

Daje posojila
po najugodnejših pog. jih na vknjižbe, na osebno porošivo, na zastave vrednostnih listin.

Uradne ure vsak dan izvzemši nedelj in praznikov od 8 do 1.

Učenca,
krepkega in zdravega, strogo pošne-
nih staršev, s primerno šolsko izo-
brazbo, najrajši z dežele, sprejme v
svojo trgovino s šecerijskim in me-
anin blagom. — F. Kutin, Postojna.

Javen ples
s tombolo
se bo vršil 7. septembra v Saležu.

K obilni udeležbi vabi mladina.

KISOVA KISELINA
(kisov ekstrakt)
ledena, zadržano čista 99%
se dobi pri
HOLLANDIA COLONIAL
cruži z om. j. v Trstu

ul. Pier Luigi da Palestrina štev. 2
(vogal ul. Coroneo)

Telefon 24-03. Telefon 24-03.

MEHANIČNA DELAVNICA.
Odlukovana livarnica Osvaldella. Via Media 26.
Izdelovanje in poprava strojev in motorjev. Pro-
računil.

KNJIGOVEZNICA.
Pietro Pippan, Trst ulica Valdirivo 19. Artistična
vezava. Zepni koledarji lastnega izdelka. Vpisniki
(registri) posebnega sistema. 201

MAJOLICNE PEČI IN STEDILNIKI.
M. Zeppar, ul. S. Giovanni 6 in 12. Najboljša
izdelovanja in najpopolnejša vrsta. Cene zmerno. 202

PAPIR.
Velika zaloge papirja za ovitke, papirnatih vre-
čic lasne tovarne. Valčki raznih bary in velikosti.
Cene zmerno. Gastone Dollinar, Trst. Via del
Gelst 16. 256

DAMSKA KROJACNICA
A. Rieger, Trst, ulica Commerciale 3. Izdeluje vsa-
kovrstne obleke po angleškem in francoskem kroju,
plesne obleke, obleke za poroke, burze za gleda-
lišče itd. Cene zmerno. Postrežba točna. 337

PRIPOROČLJIVE TURBINE
MEHANIČNA DELAVNICA.
Odlukovana livarnica Osvaldella. Via Media 26.
Izdelovanje in poprava strojev in motorjev. Pro-
računil.

KNJIGOVEZNICA.
Pietro Pippan, Trst ulica Valdirivo 19. Artistična
vezava. Zepni koledarji lastnega izdelka. Vpisniki
(registri) posebnega sistema. 201

MAJOLICNE PEČI IN STEDILNIKI.
M. Zeppar, ul. S. Giovanni 6 in 12. Najboljša
izdelovanja in najpopolnejša vrsta. Cene zmerno. 202

PAPIR.
Velika zaloge papirja za ovitke, papirnatih vre-
čic lasne tovarne. Valčki raznih bary in velikosti.
Cene zmerno. Gastone Dollinar, Trst. Via del
Gelst 16. 256

DAMSKA KROJACNICA
A. Rieger, Trst, ulica Commerciale 3. Izdeluje vsa-
kovrstne obleke po angleškem in francoskem kroju,
plesne obleke, obleke za poroke, burze za gleda-
lišče itd. Cene zmerno. Postrežba točna. 337

Javen ples
se bo vršil 7. septembra t. l. v Povirju pri
Sežani. — K obilni udeležbi vabi mladina.

Ženitvena ponudba.
Vdovec, 46 let star, posestnik in trgovec, dobro-
srčen, se želi seznaniti v svojo ženitve z gospodi-
no ali vdovo brez otrok, ki bi imela veselje do ma-
nufaktorne trgovine. Sivilje imajo prednost. —
Cenl. ponudbe naj se pošljejo na inser. oddelček
Edinosti pod šifro »Pridne roke«.

Dr. FRANZUTTI
ZOOZDRAVNIK v Trstu, ul. Gioachino
Rossini štev. 12, vogal ul. delle Poste.
Tehniški vodja A. Johnscher, dolgoletni
asistent Dr. J. Črnaka. — Izdiranje zob
brez bolečin. Plombiranje. Umetni zobje.

TRGOVINA KLOBUKOV
K. Cvenkel v Trstu
naznanja svojim cenjenim odjemal-
cem, da se je z dnem 24. avgusta t. l.
preselila s Korza V. E. III. št. 28 za
dve številki naprej, namreč na št. 24.

UMETNI ZOBJE
z in brez željosti, zlate krone in tudi obrobki
VILHEM TUSCHER
Trst, ul. 30. oktobra (ex Caserma) 13, II.
Ordinira od 9 predp. do 6 zvečer.

Posedstvo z zemljiščem
Je naprodaj v Komnu št. 70.
Pojasnila istotam od 27. do 28. t. m.

2 ALOGA UR IN ZLATARINE ...
na veliko izbero se vdobi pri
A. POVIH v Trstu
TRG GARIBALDI (BARRIERA) 3.

ZOOZDRAVNIK
D. MRAČEK TRST
Corso 24, I. nadstropje
Ordinira od 9-12 dop. in od 3-6 pop.
Brezbolnostno izdiranje zob, plombiranje in umetni zobje

JADRANSKA BANKA
Deln. glav. K 30,000.000, Rezerva K 8,500.000
Centrala: TRST
Via Cassa di Risparmio 5 - Via S. Nicolò 3

Podružnice: Dubrovnik, Dunaj, Kotor, Ljub-
ljana, Metković, Opatija, Split, Šibenik, Zadar
Ekspozitura: Kranj.

Obavlja vse v bančno stroko spadajoče posle
Sprajama vloge
na hranilne knjižice proti 3 1/2% letnim obre-
stim v bancgosprometu proti 3 1/2% letnim ob-
restim. Za odpovedi navezane zneske spre-
jema po najugodnejših pogojih, ki se imajo
pogoditi od slučaja do slučaja.

Daje v najam varnostna predala (safes) razpisno
Blagajna posluje od 9 do 13

Trst - Pula in Istrska pristanišča.
Odhod iz Trsta (pomol ribjeja trga) ob 7 v Pi-
ran (8'20), Salvoře (8'40), Umag 9'10, Novigrad
(10'10), Poreč (10'55), Vrsar (11'45), Rovinj (12'25),
Fazana (14'10), Pula (15).
Odhod iz Pule: 6'30, Fazana (7'05), Rovinj (8'45),
Vrsar (9'20), Poreč (10), Novigrad (10'45), Umag
(11'45), Salvoře (12'15), Piran (12'50), Trst (14).
Trst - Piran.

Odhod iz Trsta ob 18'15; v Izolo (19'25) Piran
(20).
Odhod iz Pirana: 6; Izola (6'40); dohod v Trst
7'45.

Trst - Piran - Portorože.
(Samo ob delavnikih.) Odhod iz Trsta ob 10. —
Odhod iz Portorože ob 14. Doход v Trst: 16'15.

Trst - Umag.
Odhod iz Trsta: 15 (dotakniviši Izolo, Piran in
Portorože.) Odhod iz Umaga: 6'15 (dotakniviši
Salvoře, Portorože in Piran.) Prihod v Trst: 8'45.

Trst - Gračež.
Odhod iz Trsta: 16. Doход v Gračež 18'30. Od-
hod iz Gračeža 6; Doход v Trst 8'30.

Trst - Koper.
(Ob delavnikih.) Odhod iz Trsta: 8, 10'45, 12, 15,
19'15. — Odhod iz Kopra: 6, 7, 9'15, 13'30, 18.
(Ob nedeljah in praznikih.) Odhod iz Trsta: 8,
10'45, 12, 15, 21. Odhod iz Kopra: 6, 7, 9'15, 13'30,
17'30.

Trst - Benetke.
Odhod iz Trsta (vsak dan) : 8; doход v Benetke
12. — Odhod iz Benetke: 8; doход v Trst: 13.

Ljubljanka kreditna banka
Podružnica v Trstu.
Centrala v Ljubljani.

Podružnice:
Celje, Celovec, Gorica, Sarajevo, Split.
Delniška glavnica: K 15.000.000. —
Rezervni zakladi: K 3.600.000. —

Obavlja vse v bančno stroko spadajoče
posle. — Sprejama vloge v lirah na
hranilne knjižice proti 3 1/2% obrestovanju
na žiro-račune proti 3% obrestovanju
Za na odpoved vezane vloge plača obre-
sti po dogovoru. Izvršuje borzne naloge
in daje v najem varnostne celice.

Tel. št. 5-18. Blagajna je odprta od 9-13.

Oglase in osmrtnice sprejema inseratni oddelček
Edinosti, ulica Sv. Frančiška štev. 20, pritličje.

PELLEGRINO CINCELLI
Trst - ulica Malkanton štev. 9 - Trst
(Hiša ustanovljena leta 1828.)

KOŽE in USNJE za ženske in moške.
Box in Chevreaux, lak, podlage in vsakevrstni predmeti za čevlje itd.
Vse po ugodnih cenah. Postrežba točna.